

"Banken ska gå mot större klarhet"

19.06.2019

Inte den första festen, men kanske den bästa

1959

- Under middagen hölls många högtidliga tal och på slutet blev det lite dans.

Så summerar bankdirektör Knut Mattsson sina minnen från lördagskvällen den 12 december 1959 när Ålands Aktiebank firade sitt 40-årsjubileum på Societetshuset i Mariehamn.

I december år 1944, alltså 15 år tidigare, hade man också samlats för att fira bankens första 25 år. Tittar man på grupp bilden från den första storfesten ser man tydliga skillnader. Femton år tidigare var andra världskrigets förödelse fortfarande i färskt minne. De diskreta leenden som syns på bilden tycks tillhöra människor som främst är glada över att vara vid liv. Men 1959 möts vi av en helt annan självsäkerhet bland de samlade.

Visst hade man orsak att vara på gott humör. Den åländska shippingen hade igen medvind efter att flottan under kriget hade reducerats från 126 000 till 42 000 bruttoton. Under 1950-talet hade åländska Sallyrederiets tankerflotta blivit den största i Finland och Lundqvist Rederierna hakade på samma tankertrend i slutet av decenniet. Erikson-rederierna hade å sin sida valt att bygga upp en imponerande flotta av kylfartyg.

Det var alltså en välmående liten bank som tog sats inför 1960-talet. Och det skulle visa sig att de krafterna behövdes, de följande åren kom nämligen att präglas av en enorm strukturomvandling i hela Norden då primärnäringar

som jord- och skogsbruk fick ge vika för den växande industrin.

Låt oss ändå inte skena iväg. De förväntansfulla och festklädda personerna måste först få fira riktigt ordentligt! Tack vare Ålandstidningens utsända reporter får vi en glimt av stämningen som rådde.

Två detaljer skvallrar om att banken ville fira sitt jubileum diskret. På dörren till Societetshuset hade man för kvällen bara satt upp en lapp med ordet Privat och i tidningen benämns tillställningen inte som en jubileumsfest utan kort och gott som en enkel funktionärsträff. Men det var en afton då de samlade visade sin respekt för bankens trotjänare. Vid honnörsbordet satt tre damer, systrarna Elin och Ester Holmberg och Ingrid Öfverström. Alla hade de varit med nästan från bankens första dag.

I festsalen satt även den 84-åriga Carl Carlson, även kallad Stålsby-Carlson. Han var en av bankens tolv grundare. I sitt festtal beskrev Carlson träffsäkert vad som hade drivit de tolv:

Vem hade för 40 år sedan trott att banken skulle växa sig så här stark? Vi var ganska blygsamma i våra förhoppningar, vi tolv som startade banken. [...] Vi ville att åländskt sparkapital skulle reserveras för åländskt behov. Vi ville bygga upp landskapet med egna medel. Men vi hade aldrig trott att vi skulle lyckas i så här hög grad. Ja, tänk om vi tolv kunde träffas just nu! Men det är bara jag som är kvar och jag är gammal nu.

Också Tor Brenning, förvaltningsrådets ordförande och f.d. verkställande direktör, talade och han konstaterade att Ålands Bank är en av de fyra affärsbanker i landet som finns kvar av tjugutalets 30. Det fanns många motgångar i bankens första år men nu är mycket övervunnet och vi vet att banken ska gå mot större klarhet.

När middagen var över stämde Socis egen orkester upp och bankdirektör Knut Mattsson låter förstå att det blev en fest man mindes länge.

- Trots många otrevliga kast i penningvärdet kände vi en stark optimism inför framtiden, säger han diplomatiskt.

Själv minns Mattsson att han gick hem efter festen. Men det gjorde inte alla.

- Jag tror det blev nachspiel hos någon av förvaltningsrådsmedlemmarna, det brukade det bli. Men sjöfartsrådet Edgar Erikson sade alltid klokt Man kan vaka till sex på morgonen men klockan nio ska man vara på jobb.

Och den unge Knut Mattsson hade all orsak att vara

pigg på måndag morgon.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Tack vare ett idogt researcharbete av Ålandsbankens mångåriga anställda Siw Sommarlund har alla på bilden, utom en person, kunnat identifieras. Ålandsbankens arkiv.